

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САҢЪАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqib boshlagan

e-mail: uzas@h2c.uz

2012-yil 20-aprel • №16 (4155)

Навоий даҳосига эҳтиром

Улуғ бобокалонимиз Алишер Навоий — жаҳон миқёсидаги шахс, юксак инсонпарварлик ижоди билан шеърят мулкининг сultonи мақомига кўтарилган бебаҳо истеъдод эгаси, инсон қалбидини шодлиқ қувончи, гам-гуссаларини, ҳаёт ва эзгулик фалсафасини ўз асарларида тараннум этган сўз санъаткоридир. Бу янглиғ бена-

чин ифодасини тоғланлигидир. Шунинг учун ҳам қарийб олти асрки, шоир ижодида қизиқиш бир дам бўлса-да сўнган эмас. Айниқса, мустақиллик даврида Навоийни ўқиб-ўрганишга бўлган интилиш янги поғонага кўтарилди ва шоир асарлари қайта-қайта нашр этиб келин-

газаллар тўпламини айнан мустақиллик даврида ўзбек китобхонлари ҳукмига ҳавола этди. Шу нашрлардан тўпланган тажрибалар ўларок, 2011 йилда шоир таваллудининг 570 йиллиги, Ўзбекистон Республикаси давлат Мустақиллигининг йигирма йиллигига бағишлаб буюк мутафаккирнинг 10 жилдлик тўла асарлар тўплами биринчи марта замонавий дизайнда нашр этилдики, ушбу куллийт мустақиллигимизнинг маънавий асос-

Янги нашр

ларини мустаҳкамлаш, миллий қадриятларимиз, анъана ва урф-одатларимизни асраб-авайлаш, ёш авлод онгига она юртва муҳаббат туйғуларини сингдиришда гоят муҳим аҳамият касб этади, деб ўйлаймиз.

Тилга олиб ўтилган ушбу нашр Алишер Навоий даҳосининг шаъну шавкати ва ижодий мақомига гоят муносибдир. Чунки шоир тарих синовларидан ўтган ўлмас ижоди билан бизни гўзал ва бетакрор диёримиздаги тинч-осойишта, эркин ва фаровон ҳаётни асраб-авайлаб, унинг қадрига етиб, доимо халқимиз, Ватанимизга муҳаббат ва садоқат туйғуси билан, бунёдкорлик руҳига ошно бўлиб, ўзимиздан яхши ном, эзгу хотира қолдириб яшашга даъват этади.

Ушбу нашрни фарзандларимиз, ёшларимизнинг янада чуқурроқ ўрганишлари учун жорий йилда кўп жилдликни лотин алифбосига ўгириб нашр этди ва бу ёш китобхонлар учун Фафур Фулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйининг муносиб тўхфаси бўлади, деб ўйлаймиз.

зир зотлар дунё тамаддунида камдан-кам учрайди. Шоир адабий мероси бардавонлигининг сири ҳам унинг асарларида куйланган ватанпарварлик, адолат, эзгулик, чин сеvgи каби инсоний хислатларнинг

моқда. Биргина Фафур Фулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи тахририяти алломанинг шоҳ асари "Хамса"нинг ҳам назмий, ҳам насрий баёнини, "Лисон утайр" асарини ҳамда "Вафо қилсанг"

Авлодлар Фахри

Туғилган қишлоғимга борганимда ҳар гал Оксаройни зиёрат қиламан. Бу меъморий обидида Шахрисабз, Яққабоб, Китоб худудларининг юраги. Болалигимда Оксаройнинг зиналаридан баланд

қурбони бўлганини яхши билансиз. Сохибкироннинг улғвор хайкали айнан Оксарой олдида қад ростилагани беҳиз эмас, бунинг ўзига хос, ўзига мис чукур рамзий маъноси бор.

Ўзвучилар уюшмаси йўлланмаса билан

минора тепасига чиқиб ўйнаб юрардик, дейди отам. Бузруквор саксон ёшни қоралаб қолди. Шўро тузуми даврида қаровсиз қолдирилган Оксарой мустақиллик шарофати билан обод бўлди. ЮНЕСКО томонидан жаҳон маданий мероси рўйхатига киритилди. Сохибкирон Амир Темурнинг 660 йиллиги, Шахрисабзнинг 2700 йиллиги муносабати билан Оксарой деворлари таъмирланди. Меъморий ёдгорлик олдида кенг майдон ва боғ барпо этилди. Сўлим гўша марказида Амир Темур хайкали қад ростлади.

Жаҳон маданияти ихлосмандлари бугун Оксарой ва унга узук-ка кўз қўйгандек ярашиб турган Амир Темур хайкалини қадимий ва навқирон Шахрисабз тисмоли сифатида билишади. Апрель ойининг илк кунларида яна Шахрисабзда бўлдим. Амир Темур номидаги моддий-маданий тарих музейи директори Набижон Хушвақтов билан музейни айландик. Айни кунларда Шахрисабздаги Оксарой меъморий обидиси ҳовлисидаги майолика қопламаларини таъмирлаш лойиҳаси бўйича Ўзбекистон — Франция ҳамкорлиги асосида иш бошланган экан.

— Оксарой ҳовлисидаги ҳовуз-ни таъмирлаш лойиҳасига Франциянинг Дордон департаменти бош кенгаши томонидан саккиз юз минг евро маблағ ажратилди, — дейди Набижон Хушвақтов.

Давоми бешинчи саҳифада.

Адабий алоқалар

Ўзбекистон Ўзвучилар уюшмаси Халқаро алоқалар ва бадий таржима кенгаши томонидан юртимиз ижодкорларининг асарларини хорижий тилларга таржима қилиш ҳамда кенг тарғиб этиш, хорижий ижодкорлар билан дўстона алоқалар ўрнатиш борасида изланишлар олиб борилмоқда. Москвада нашр этиладиган "Дружба народов" журнали бўлим мудри Галина Климова билан Ўзбекистон Ўзвучилар уюшмасида бўлиб ўтган учрашувда ҳам ўзбек адабларининг ютуқ ва имкониятлари, уларни тарғиб қилишда ўзаро ҳамкорликнинг аҳамияти ҳақида атрофлича фикр алмашилди. Мехмон Уюшмада амалга оширилаётган ишлар, "Шарқ юдузи" ва "Звезда Востока", "Ешлик" журналлари тахририятлари фаолиятлари билан танишди.

— Ўзбекистонда адабиёт ривожига, ижод аҳлига берилаётган эътиборни кўриб, очиги, ҳавасим келди, — деди Галина Климова. — Албатта, миллатнинг юксалишида, мамлакатнинг дунё ҳамжамиятидан мустаҳкам ўрин эгаллашида адабиётнинг алоҳида ўрни бор. Ўзбек адабиёти дунё миқёсида улуғ сиймолари билан долг таратган. Уйлайманки, ижодий ҳамкорлигимиз журналимиз ўқувчиларига ўзбек ижодкорларининг янги авлодини кашф этишга имкон яратадиган.

Учрашувда ўзбек ҳамда рус тилларида ижод қилувчи ижодкорлар, таржимонлар, адабиётшунослар иштирок этиб, адабий ҳамкорликларни ривожлантириш бўйича таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Қалб тугёнлари

Таниқли шоир Муҳаммад Исмоил ўз асарларида қалб бутунлиги, иймон арқинлиги, эътиқод поклигини тараннум этади. Шоирнинг яқинда нашрдан чиққан "Мени кучлироқ сев" китобидан ўрин олган шеър, ҳикоя ва бадиаларида ана шундай гоҳ мужассам.

Ўзбекистон Ўзвучилар уюшмасида мазкур китоб тақдимоти доирасида шоир билан учрашув бўлиб ўтди. Тадбирда Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шoirи Абдулла Орипов, Муҳаммад Али, Сирожиддин Саййид, Махмуд Тоир, Мирпулат Мирзо, Зулфия Мўминова, Адҳамбек Алимбеков ва бошқа шоир ҳамда адабиётшунослар ҳам назмда, ҳам насрда қалам тебратётган ижодкорнинг фаолияти, асарларининг мазмун-моҳияти ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Ёш ижодкорлар Муҳаммад Исмоилнинг ватан ва муҳаббат мавзудаги шеърларидан намуналар ўқидилар.

У.АБДУРАЖАБОВ

"Тасвирий санъат ҳафталиги — 2012"

Бадий академияси, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси ҳамда тегишли вазирлик, идоралар ҳамкорлигида ташкил этилаётган ҳафталикда Япония, Украина, Туркманистон, Жанубий Корея сингари давлатлардан таниқли ижодкорлар қатнашиши кўзда тутилмоқда. Жулладан, жанубий кореялик рассом Чой Сунг Фуа, украиналик Мамут Чуэрлу ва Остеп Ковальчукларнинг шахсий кўргазмалари, туркман рассомларининг экспозицияси намойиш этилади. Тадбир давомида Япония маданияти кунларининг ташкил этилиши кўпчиликни қизиқтиради, деб ўйлаймиз. Унда японларнинг қол чини маросими, япон миллий либослари намойиши ҳамда оригами санъати намойиши бўлиб ўтади. Миллий рассомлик ва дизайн институти, республика Рассомлик коллежи, ихтисослаштирилган санъат мактаб-интернати талаба-ўқувчиларининг ҳафталикда иштироки улар учун маҳорат мактаби вазифинисини ўтайди.

Хафталик доирасида, шунингдек, концертлар, миллий либослар намойиши, маънавият-маърифат форумлари ўтказиш режалаштирилган. "Тасвирий санъат ҳафталиги" ёш ижодкорларнинг бадий диди ўсишига, дунёқараши янада кенгайишига ёрдам бериб, юртимиз маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлиб қолади, деб ўйлаймиз.

Нафосат маскани

Ўзбекистон давлат Санъат музейи салкам юз йилдан буён фаолият кўрсатаётган йирик маданият ўчоқларидан.

Музейнинг ҳозирги кундаги биноси 1974 йили қуриб битказилган. Уша вақтдан буён музей коллекциясини тўлиқ намойиш этиб келаяпти. Урта экспозиция қаватини кўча тўсиқлардан иборат заллар ташкил этади. Бу эса томошабин ва эскурсия гуруҳлари ҳаракатини осонлик билан йўналтиришга имкон беради. Бино ҳар томондан махсус ойна билан ўралган бўлиб, у залларни бир текис ёритади, булутли кунларда эса қўшимча сунъий ёруғликдан фойдаланилади.

Мустақиллик йилларида кенг кўламли ободончилик ва қурилиш ишлари амалга оширилиб, пойтахтимиз тамомила янгича, замонавий қиёфа касб этди. Шу боис кўрimsиз ва таъмирталаб бўлиб қолган музейнинг ташқи ва ички қисми таъмирдан чиқарилди. Бинонинг "юраги" ҳисобланган фонд заҳирохоналари ҳам замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Бугунги кунда музей экспонатлари сони 68 423 тага етган

Музей ва замон

22 апрел — Халқаро Она-Ер кун

Назира БОЙМУРОДОВА олган сурат.

ОНА-ЕРНИ АСРАШ — ЎЗЛИКНИ АНГЛАШ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 2009 йил 1 майдаги олтинчи сессияси қабул қилган резолюцияга биноан Ер ва унинг экотизими инсониятнинг уйи ва биз уни асрашимиз лозим. Ҳозирги ва келгуси авлодларнинг ихтисодий, ижтимоий ҳамда экологик эҳтиёжлари орасидаги адолатли муносибликка эришиш мақсадида табиат ҳамда Ер сайёраси уйғунлигини сақлаш зарур. Она-Ерда ҳаёт кечирувчи барча мамлакатлар ва уларда яшайдиган инсонлар ҳамда жонзотларнинг Ер билан боғлиқ ўзаро манфаатлари муштаракдир. Она-Ер сайёраси кун ҳар йили кўплаб давлатларда нишонланади. Шунга мувофиқ равишда БМТ 22 апрелни "Халқаро Она-Ер кун" деб эълон қилди.

Ўзбекистонда ҳам мустақиллик йилларида Она-Ер, табиат муҳофазасига муносабат тубдан ўзгарди. Ватан табиатини асраш давлатимиз сиёсатининг таркибий қисмига айланди. Илм-фан тармоғида геозкология йўналиши вужудга келди. Республика Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси шакллантирилди. Мамлакат парламентида табиатни муҳофаза қилиш бўйича махсус фракция фаолият кўрсатмоқда. Ана шу саъй-ҳаракатлар натижасида пойтахтимиз, вилоят ва туманларимиз таби-

ти тобора гўзаллашиб, гуллаб-яшнаб бормоқда. Геозкология фақат Она-Ер табиатини асрашни аналтамайди, албатта. Бу кенг маъноли ва кўпқиррали тушунча. Бироқ геозкологиянинг марказий муаммоси Она-Ер табиатини асрашдан иборатдир. Табиатни асрашда материалистик ёндашув бор ва илоҳиёт нуқтаи назаридан ёндашув мавжуд. Бу икки нуқтаи назар бир-бирини инкор этмайди, балки уларнинг мақсадлари муштарак. Она-Ер табиатини асраш миллий маънавиятимизнинг ўзак масалаларидан биридир.

Қадимий миллий адабий манбаларимизда Она-Ер табиатини асрашга илоҳиёт нуқтаи назаридан ёндашилган. Уларда баён этилишича, Она-Ер табиатини асраш Она-Ернинг ўзини яратиш гоёсиданоқ бошланган. Қадим туркий адабий манбалардан бири "Қисаси Рабғузий"да баён этилишича, Оллоҳ бутун қоиғон таркибида Она-Ерни ҳам яратган, унга халифа этиб Одами тайинлади. Уни одамзод тасарруфига топширар экан, жамики мавжудот ичра Она-Ернинг ҳақиқий эгаси у бўла олишини, Она-Ерни меҳр-муҳаббат билан асраб-авайлашини назарда тутди.

Давоми иккинчи саҳифада.

Жаҳонга йўл

Ҳар бир миллатнинг азалий қадриятлари, она тили жозиба ва қудратни келгуси авлодларга етказишда, шу билан бирга бутун дунёга тараннум этишда адабиётнинг ўрни беқиёс. Зеро, чинакам бадий асарлар фақат бир халққа эмас, балки умуминсониятга хизмат қиладди.

Бугунги кунда Ўзбекистон Ўзвучилар уюшмасида фаолият кўрсатаётган ижодий кенгашлар ижодкорлар изланишларини, янги асарларини мунтазам кузатиб, таҳлил этиб борапти. Айни пайтда Халқаро алоқалар ва бадий таржима кенгаши истеъдодли таржимонларни топиш, уларни нашриётлар билан ижодий ҳамкорликка жалб қилиш ва қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратмоқда. Ўзбекистон давлат Жаҳон тилла-

ри университети, Ташкент давлат Шарқшунослик институти, Ўзбекистон Миллий университети, Андижон давлат университети, Самарқанд давлат чет тиллар институти билан ҳамкорлик ишлари йўлга қўйилди. Мазкур ўқув юртинининг ўқитувчи ва талабалари билан доимий мулоқотлар ўтказилмоқда. Ушбу ҳамкорлик самараси сифатида ўтган йили бир гуруҳ ўзбек шоирларининг шеърларидан намуналар корей ҳамда инглиз тилларига таржима қилиниб, китоб ҳолида нашр этилди. Бу йил ўзбек адабларининг ижодларидан сараланган ўнга яқин китоблар рус, немис, инглиз, араб, корей ва урду тилларига таржима қилинмоқда.

Давоми иккинчи саҳифада.

бўлиб, энг катта тўпламларидан бири Ўзбекистон тасвирий санъат асарлари коллекциясидир. Мазкур коллекция экспозицияси миллий рассомлик, хайкалтарошлик ва графиканинг шаклланиши ҳамда ривожланишининг мурраккаб ва ўзига хос бир асрдан ортиқ тарихий йўлини тўлиқ намойиш этади.

Экспозицияга қўйилган А.Абдуллаевнинг "Буви ва набира", Р.Аҳмедовнинг "Уйчан она", "Тонг. Оналик", Ч.Аҳмаровнинг "Бухоро рақси", У.Тансиқбоев, О.Елиза-ров, З.Иноғомов каби ўзбек рассомларининг бир қатор асарлари Ўзбекистон миллий санъатининг олтин фондига киритилган.

Давоми бешинчи саҳифада.

БИЛДИРИШ

Ўзбекистон Ўзвучилар уюшмаси мажлislар залда шу йилнинг 26 апрел, пайшанба кун соат 11.00да уюшманинг шеърят ва наср кенгашлари "Юртин севмоқ соодат" — Самарқанд баёзи китоби тақдимоти доирасида Самарқанд ижодкорларининг адабий учрашувини ўтказадди. Тадбирга шоир-ўзвучилар, адабиётшунослар ва барча ўзвучилар таклиф этилади.

Ўзбекистон Ўзвучилар уюшмаси.

ШОИР ХОТИРАСИ

Ўзбекистон Ўзвучилар уюшмаси аъзолари Фармон Тошев, Хосият Бобомуродова, Жамол Сирожиддин, Ориф Ҳожи, Жумагул Сувонова ва бошқалар Маъруф Жалил ҳаёт йўли ва ижодий мероси ҳақида сўз юритдилар. Ижодкор яратган асарларнинг бадий қиммати эътироф этилди.

— Камтарин ва жўшқин ижод соҳиб бўлган Маъруф Жалилни ёд этиб, мазкур тадбирни уштарган ташкилотчилардан миннатдоримиз, — дейди "Қўрғонча" фуқаролар йиғини раиси Қамариддин Аҳмедов. — Биз барчамиз, ана шундай фидойи юртдошимиз билан бир юртда яшаганимиздан фахрланамиз. Айниқса, ўсиб келаётган ёшлар учун шоир ижодий мероси улкан ҳаёт мактаби вазифинисини ўтайди. Ва албатта, улар орасидан ҳам янги истеъдодлар етишиб чиқади.

Хотира тадбири мушоирага улашиб кетди. Таниқли ижодкорлар ўзларининг шеърларидан ўқиб, ёш қаламкашларнинг машқларига ҳам баҳо бердилар. Ижодда устоз-шоғирлик анъаналарининг самараси ҳусусида мулоҳазалар билдирдилди.

Исомиддин ПЎЛАТОВ

КЎХНА БУХОРО ҲИКМАТЛАРИ

Таниқли шоир Топшўлат Аҳмаднинг шеър ва достонлари, саҳна асарлари адабиёт мухлисларига яхши маълум. Унинг Файзулла Хўжаев, Мутаваккил Бур...

хонаси" туркумидан "Абдулла Орипов ва Бухоро" деб номланган рисо...

Абдулла Орипов ва Бухоро

Саҳифаларидан ўрин олишга арзишадиган муҳим кузатишлар кайди э...

"БУЮК ҚУШЛАР"

Шеърга берилган таъриф-тавсифлар турли-туман. Бунда ижодкору шеърят мухли...

Буюк Кушлар

замонларда сир, синоплати умргузаронликлари, гам-андуҳли ва шодомон кунлари, катта бахт ва бахтсизлик...

Доимий ҳамроҳ

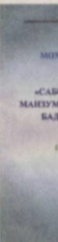
Кўнгли деган гул, гунчадир Унда шыр деган нади...

Яқинда "Ўзбекистон" нашриётида чоп этилган Халима Худойбердиевнинг "Буюк кушлар" номли китобида "жондай

"САБОТ УЛ-ОЖИЗИН" ТАЛҚИНИ

Истиклол шарофати билан миллий мафкурамизни белгиловчи маданий меросимизни ўрганиш, тадқиқ этишга кенг имконият яратилди. Тадқиқотчи Моҳиғул Бобоевнинг яқинда чоп этилган "Сабот ул-ожизин" манзума...

М.Бобоева атоқли адиб ижодига аънаваный мумтоз шеърятнинг кўрсатган таъсири, унинг томонидан бадиий аънананинг ўзига хос йўналишда давом эттирилганини қиёсий тахлил...

Сабот ул-ожизин

"ЮРАК ДЕВОРИДАГИ ЧИЗГИЛАР"

Инсон қалбидаги ҳис-туйғулар ҳам худди қонотдаги овоз сайёралардек ўз йўлида, ўз қонунятлари билан доимо ҳаракатдадир. Бу кечинмалар ҳаёт тўлкинида кўнглининг маълум бир қирғоқларида бўй-бастини кўрсатиб қоладики, шубҳасиз бу ҳодиса қалбда ўз изини қолдиради. Ижодкор юрагиде бу ҳол янада шиддатли кечади.

Шеърлардан таркиб топган салмоқлигина тўплам ижодкорнинг кейинги йиллардаги ижодий изланишлари самарасидир. "Марварид шодаси" номли қисса билан бошланиб ўзига хос тоза туйғули шеърлар билан хонтамопадан ушбу китоб мундарижасидан ўқувчи "Юрак деворидаги чизгилар" номли асарини излаб тополмайди. Аммо ижодкор сийратининг меҳвари бўлган юракнинг тарихиди, расмон, шоир, адиб кўнглидаги кечмишлар айнан шу тарзда ифодаланишига ишонади.

Юрак деворидаги чизгилар

Хуллас, китоб сўзбошида Собир Унар ёзганидек: Сиз уларни ўқинг: ё ўзингизга бир ошно топасиз ёки бора-бора кўнглингиз эриб-яйраб кетаётганини ҳис қиласиз.

"ДИЛ ВА МАНЗИЛ"

"Шарк" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси тахририятида Сотим Авазининг "Дил ва манзил" деб номланувчи шеърлар тўплами нашр этилди. Китоб бўлимлари манзил деб аталган, ҳар манзилнинг ўз номи бор: илк манзил — Фахр, ўнг манзил — Сурур, сўл манзил — Гурур, сўнг манзил — Хуқуқ. Бу сўзлар туйғулар номларидир. Хуқуқ эса одамнинг овоз ва мустақил, севиб-севилиб яшаш ҳуқуқига ишора. Китоб номида ана шу мавзулар қаламга олинган таъкидланган. "Дил ва манзил" шеърлар тўпламида жамланган шеърларнинг жанри ва вазили хилма-хил: бармоқ, аруз, оқ шеър...

Сотим Авазининг шеърлари оҳорли ўхшатишларга, ғазаллари янги ташбеҳларга бой. Тўртликлари эса жонли ва теран халқона ҳикमतлар асосида битилган:

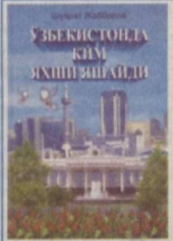
Омад оти қопар бўлса, қопонлиқдан тўхтамас, Бахт тусан ётар бўлса, ётагонлиқдан қўтимамас. Бировнинг оту тусан кўра олмас қимсаларнинг Ҳасад яти қопар бўлса, қопонлиқдан тўхтамас.

Шеърларнинг лирик қаҳрамони ҳаётнинг аччиқ-чучғини, шодлиғи қайғусини бошидан кечирган инсон. У юрак амрига қулоқ тутди. Шоир овоз ва обод Ватан манзараларини чизди. Аждодлар хотирасига эҳтиром кўрсатиб, кўҳна тарихий обидаларни, миллий қадриятларни, шунингдек, она табииатни асраб-аважлашга даъват этади. Китобга Улугбек Раҳимов муҳаррирлик қилган.

Назира УРОКОВА

"ЎЗБЕКИСТОНДА КИМ ЯХШИ ЯШАЙДИ"

Турмушимизда рўй бераётган воқеалар, турли-туман хангомаларга қимдир эътибор беради, яна бирор беларво кетаверади. Ижод аҳли бу борада бошқача йўл тутди. Ҳар бир ҳаракатли воқеани обдон кузатиб, кўпчилик учун ибратли бўладиган хулосаларни қаламга олади ва барчамизни улардан сабоқ олишга ундайди. Таниқли журналист Шухрат Жабборовнинг Гафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи томонидан чоп этилган "Ўзбекистонда ким яхши яшайди" номли китобидан шингил хикоялар, ибратли хангомалар ва мақолалар ўрин олган. Ихчам, мазмун салмоқли, гоёлари давр руҳига мос образлар талқинида зўрма-зўракилик сезилмайди. Мавзулар доираси кенг ва ранг-баранглиги муаллифининг замон билан ҳамнафас қалам соҳибни эканидан далолат беради. "Ўзбекистонда ким яхши яшайди? Мен бу саволни турли минтақалардаги турли одам...

Ўзбекистонда ким яхши яшайди

ларга бериб кўрдим. Аввал сўралганларнинг асосий қисми ҳуқуқни муҳофаза қилиш соҳаси ходимларини ёки давлат ташкилотларидаги амалдорларни айтишармикан, деган ҳаёлда эдим. Ишонасизми, ҳеч қим касб-корга урғу бермади. Чин юракдан севган ишида ишлаётган одам яхши яшайди. Фарзандларини меҳнаткаш қилиб тарбиялаган, оилада ҳалол дармад топшишни йўриғини олган одам. Ўзи нималарга қодирлигини англаб етиб, ундан самарали фойдаланган одам. Бировдан тили қисик жойинг бўлма-са, топганинг тўйга буюрса — шунинг ўзи яхши яшаш. Бизда ҳақарат қилган одам ёмон яшамайди". Шухрат Жабборов бугунги кун қаҳрамонлари образини бадиий сўз кўмагида маҳорат билан гавдалантиради. "Японлар ҳайрати", "Эл назари", "Адолат йўлида қайралган қалам", "Эллиқалъа жозибаси", "Ватан ва миллат тисмоли" ва бошқа асарлар мутолаа жараёнида ўқувчини мушоаҳадага чорлайди. Нашр муҳаррири Илҳом Зойиров.

МУЛЛА ШОШИЙ ҲАНГОМАЛАРИ

Таниқли шоир ва драматург Ҳайдар Мухаммаднинг ҳажвчилик соҳасида ҳам қалами ўткир. Унинг "Хотинимнинг уруғидан ўргилди", "Сойиб Хўжаев хангомалари", "Саҳна ортидаги хангомалар" каби китоблари қулги ва ҳажв шинавандалари эътиборига тушган. "Хотинлар гап" илдиз чикқан хангома" комедияси асосида "Темир аркак" фильми суратга олинган. Яқинда "Наврўз" нашриёти Ҳайдар Мухаммаднинг "Мулла Табассум Шоший" деб номланган латифалар, хангомалар ва ҳажвийлардан тузилган янги китобини босмадан чиқарди. Куйида ана шу "сиёҳи қўрмаган" мўъжаз китобчага қирган айрим хангомалар билан танишасиз.

"ШҚ" санади

рат берасиз? — дебди муҳаррир суратни кўриб. — Сиз ёзувчисиз, мундоқ уйлаб ёздингиз одам қиёфасида, қўлни пешонага тираб тушган сурат бўлса бошқа гап. — Мен уйламай ёздингизларданман, шу суратни бераверинг, — дебди Табассум Шоший.

ҚИЗИМНИ ШАЙТОН УРДИ

Бир йигит бир қизни қучоқлаб ўпаётган экан. Қизнинг отаси келиб қолиб: — Хой аҳмоқ, нима қўлқасан қизимни? — дебди. — Ота, мен дўхтирман, қизингизни ток урган экан, мен унга нафас берялман, — дебди йигит топқирлик қилиб. Ота йигит ёлгон гапирётганини билди: — Йигит, мени алдама, мен ҳамма нарса-ни биладиган Табассум Шошийман, қизимни ток урмапти, шайтон йўлдан урибди, — дебди.

ҚУЛОҚ ҚИЗИДИ

Афанди билан гаплашиб ўтирган Табассум Шоший сўраб қолди: — Афандим, сиз "қулоқ қизиди" деган гапга ишонасизми? — Ҳа, ишонман, — деди Афанди. — Мен ишонмайман, — деди Табассум Шоший. — Нечун?

— Агар шу гап рост бўлса, футболчилар, ашулчилар, сиёсатчиларнинг қулоқлари ҳар кун гуриллаб ёниб кетган бўларди, — дебди Табассум Шоший.

КУЛГИ ФОНОГРАММАСИ

Бир драматург театрга ўзича "зўр" комедия олиб келди. Театрнинг адабий бўлими бошлиғи асарни ўқиб чиқиб, драматургга дебди: — Биродар, бу комедиянига ҳеч қим қўлмайди, қуладиган биронта қизиқ сўз йўқ. Драматург хотиржам: — Бу ёғидан ташвиш тортманг, укам овоз ёзиш студиясининг бошлиғи. Бир оғиз айтсам, чиройли қийқирки, гулдўрс қарсақлар, шараклаб қулган овозлари билан фонограмма қилиб беради, тамом. Истаган саҳнага қўйса зал гулдўрлар кетаверади, бундан ҳеч ташвиш тортманг, қим билди ўтирибди, — дебди бир нарса кашф қилгандек мамнун тикилиб. Табассум Шоший дўсти Раҳим ақанинг семизлигидан тилини чучук қилиб, ҳазиллашиб "Лаҳм" ака дерди. Хуррам ака кўп йиллар магазинда ишлагани учун уни Гирром ака деб қаҳирларди. Бир кун Табассум Шошийдан сўрашди: — Шоший домла, нега магазини ақанинг исми "Гирром ака"? — Билмадим, мен гирромшунно эмасман, — деб жавоб берибди, Мулла Табассум.

ОФИЗГА ТУШГАН КИТОБ

Табассум Шоший дўстига мақтанди: — Китобим ҳали нашрдан чиқмасдан туриб оғизга тушиб кетди. — Ия, ҳали босмадан чиқмаган китоб қандай қилиб оғизга тушади? — ҳайрон бўлди дўсти. — Китобимнинг гонорар пулини олдим хотинимга келтириб бердим. У дарров оғзини тўлдириб тилла тиш қўйдириб олди. Хотинимнинг оғизга тушди-да.

ДЎППИ ТОР КЕЛГАН БОШ

Табассум Шоший илгари дўппи кийиб юрар экан. Институтга домла бўлиб ишга ўтгандан кейин бош яланг юрадиган бўлибди. — Ия, Шоший домла, бош яланг юрадиган бўлиб қолдингиз? — деб сўрашди. — Институтда профессорлар, академиклар билан гаплашавериб ақлим ўсиб, бошим каттаиб кетди шекилли, барча дўппиларим тор келиб қолди, — деб жавоб берибди, Мулла Табассум.

ЎЙЛАМАЙ ЎЗАДИГАН ЎЗУВЧИ

Бир ёзувчи газета муҳарририга суратини бериб: — Латифаларим билан бирга берарсиз, — дебди. — Нима, сиз министрмисизки, бунақа су-

ЎЗУВЧИНИНГ БОЛАСИ

Табассум Шошийдан сўрашди: — Мавлоно, нега болаларингиз яхши кийинишди, ўзингиз юпун юрасиз? — Азизим, болаларим ёзувчининг боласида. Мен эса оддий хизматчининг боласиман, — деб жавоб берди Табассум Шоший.

Интернет хабарларидан.

Advertisement for 'O'zbekiston adabiyoti va san'ati' featuring contact information for the publisher, a list of authors like Asror Sulaymonov, and a QR code for more information.